

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้อาษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนศรีอยุธยาวิทยาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน การเลือกตัวอย่างประชากรกระทำโดยเลือกโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยแบบมีวัตถุประสงค์และเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการสุ่มฉลากมา 1 ห้องเรียนจากห้องเรียน 4 ห้องเรียน แล้วคัดเลือกตัวอย่างประชากรจริงด้วยการสุ่มฉลากอีกครั้งหนึ่ง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้อาษา จำนวน 10 แผน
 - 3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ทดสอบด้านการฟังดนตรี จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 2 ทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการสอน จำนวน 30 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ
 - 3.3 แบบประเมินพฤติกรรมผลการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้อาษาของนักเรียน จำนวน 1 ชุด
 - 3.4 แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้อาษา จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนในลักษณะทั่ว ๆ ไป ตอนที่ 2 สำรวจความคิดเห็นของนักเรียน

ที่มีต่อกิจกรรมการอ่านทั้ง 4 ด้าน คือ กิจกรรมการฟัง กิจกรรมการร้อง (พูด) กิจกรรมการอ่าน และกิจกรรมการเขียน ตอนที่ 3 สืบหาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเพลงร้องที่ครูนำมาประกอบการสอน

4. การทดลองสอนและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสอนและรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ ดำเนินการสอนกับตัวอย่างประชากรด้วยแผนการสอนจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 แผน แผนละ 3 คาบ (60 นาที) และครูประจำวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างประชากรประเมินพฤติกรรมการเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมขณะผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนเรื่องละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 4 ครั้ง หลังจากนั้นสืบหาความคิดเห็นของนักเรียนด้วยแบบสำรวจความคิดเห็นและทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตัวอย่างประชากรด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานหลังจากการดำเนินการสอนสิ้นสุดลง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการทดลองสอนและการรวบรวมข้อมูลมาหาค่าทางสถิติโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานกับ เกณฑ์ที่คาดหวัง ($\bar{X}\% = 60$) ด้วยการทดสอบหาค่า t (t -test) และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนและการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (percentage)

6. ผลการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้ขอเสนอเป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษาและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา

6.1.1 ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีล่ากลขั้นพื้นฐานของนักเรียนมีความแตกต่างจากเกณฑ์

ที่คาดหวัง ($\bar{X} = 60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.91 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 9.91 เมื่อแยกเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานด้านการฟังและด้านความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหา สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการฟังมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.66 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 7.66 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.66 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 10.66

6.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมกาเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา สรุปได้ว่า พฤติกรรมกาเรียนด้านการอ่านและการเขียนทุกพฤติกรรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก พฤติกรรมกาฟังและการร้อง (พูด) เกือบทุกข้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีเพียงพฤติกรรมกาฟังและการร้อง (พูด) บางพฤติกรรมอยู่ในเกณฑ์ดี สรุปผลรวมได้ว่า พฤติกรรมกาเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา มีความแตกต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวัง ($\bar{X} = 60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.91 สูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 9.91 และพฤติกรรมกาเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

6.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.2.1 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอน สรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจในการเรียน เข้าใจในเนื้อหาวิชาดนตรีที่ครูสอน พอใจกับการเรียน และอยากให้มีกิจกรรมเช่นนี้อีก ในด้านลำดับขั้นตอนของการสอนนักเรียนส่วนใหญ่ชอบฟังเสียงดนตรีก่อนฝึกกาการร้องตามเสียง ร้องเลียนแบบเสียงหรือร้องเพลง เคลื่อนไหวประกอบดนตรีก่อนฝึกอ่านสัญลักษณ์ดนตรีและชอบอ่านสัญลักษณ์ดนตรีก่อนฝึกเขียนสัญลักษณ์ดนตรี ในด้านอื่น ๆ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบบุคลิกและท่าทางการสอนของครู สื่อและอุปกรณ์กาเรียนของครู ตลอดจนชอบบทเพลงร้องที่ครูนำมาประกอบการสอน ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่ไม่ชอบกิจกรรมกาเรียนมีเพียงบางส่วนซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก

กล่าวสรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจพอใจ ชอบ และอยากให้มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา

6.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการสอนสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่นักเรียนชอบ อยากจะเรียนมีความสนุกสนานในขณะที่เรียนมากที่สุด คือ กิจกรรมการร้อง (พูด) รองลงไปคือ กิจกรรมการฟัง กิจกรรมการอ่าน และการเขียนตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกเบื่อในขณะที่เรียนน้อยที่สุด คือ กิจกรรมการร้อง (พูด) รองลงมาคือกิจกรรมการเขียน กิจกรรมการฟัง และกิจกรรมการอ่าน ตามลำดับ และกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่เรียนแล้วเข้าใจมากที่สุด คือ กิจกรรมการฟัง รองลงมา คือ กิจกรรมการร้อง (พูด) กิจกรรมการอ่าน และกิจกรรมการเขียนตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมการร้องเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบ อยากจะเรียน มีความสนุกสนานในขณะที่เรียนมากที่สุด และรู้สึกเบื่อในขณะที่เรียนน้อยที่สุด ส่วนกิจกรรมการฟังนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเรียนแล้วเข้าใจมากที่สุด

6.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเพลงร้องที่ครูนำมาประกอบการสอน สรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเพลงที่ครูนำมาประกอบการสอนมากที่สุด โดยบทเพลงที่ชอบมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ เพลงพบกันและเพลงมาฟังดนตรี อันดับสองคือ เพลงเมาเขย่า เพลงฟ้าสวย และเพลงพายเรือ อันดับสามคือ เพลงนกเขาไพร เพลงคิดถึงเธอ และเพลงรถไฟ อันดับสี่ คือ เพลงเมฆลอยและชอบมากที่สุดอันดับสุดท้าย คือ เพลงระบำลูกกบ

กล่าวโดยสรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบบทเพลงร้องที่ครูนำมาประกอบการสอนมากที่สุดทุกเพลง

ในงานวิจัยครั้งนี้สรุปผลการวิจัยทั้งหมดได้ดังนี้ คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวัง ($\bar{X}\% = 60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.91 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 9.91 และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการสอน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสนใจ พอใจ ชอบกิจกรรมการสอนและอยากให้กิจกรรมการสอนดนตรีสําคัญขั้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้อีก ในด้านกิจกรรมการสอนนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการร้อง (พูด เป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบ อยากจะเรียน มีความสนุกสนานในขณะที่เรียนมากที่สุด และรู้สึกเบื่อในขณะที่เรียนน้อยที่สุด กิจกรรมการฟัง เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเรียนแล้วเข้าใจมากที่สุด ส่วนบทเพลงร้องที่ครูนำมาประกอบการสอนนักเรียนส่วนใหญ่ชอบบทเพลงร้องทุกเพลงมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้มีข้อสังเกตและข้อควรอภิปรายหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 เนื่องจากความจำกัดของการวิจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในงานวิจัยนี้เป็นเพียงด้านความรู้ในเนื้อหาการสอน และด้านทักษะการฟังที่เป็นความสามารถในการรับรู้แนวคิดด้านเสียงดนตรีด้วยการฟัง ผลการวิจัยจึงไม่ครอบคลุมสําระดณตรีด้านทักษะดนตรีอื่น ๆ คือ การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรคและการอ่าน อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังในงานวิจัยนี้เป็นเพียงทักษะการฟังขั้นพื้นฐานที่มุ่งความเข้าใจในแนวคิดด้านเสียงของสังหะและทำนองซึ่งไม่รวมถึงการฟังในขั้นสูงที่ฟังเพื่อการวิเคราะห์และเพื่อสุนทรียรสทางดนตรี ดังนั้นแม้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวัง ก็ยังไม่สามารถสรุปผลการวิจัยครอบคลุมสําระดณตรีได้ทั้งหมด

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับสัมมตฐานการวิจัยที่กำหนดคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังร้อยละ 60 และปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์ที่คาดหวังถึงร้อยละ 9.91 ซึ่งผลการวิจัยก็สอดคล้องในแนวเดียวกันกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ดีมากด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยในงานวิจัยด้านการสอนดนตรีสําคัญในระดับประถมศึกษาอื่น ๆ เช่น งานวิจัยของ ลุ่มาสิ ขจรดำรงกิจ (2527) งานวิจัยของ วัฒนา มัคคสมัน (2528) และงานวิจัยของ ลุ่มันท์ ลุ่มเจริญ (2529) ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานวิจัยเหล่านี้มีคะแนนเฉลี่ย

ประมาณร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 60 จึงกล่าวได้ว่าผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถยอมรับได้ในระดับหนึ่ง

1.3 ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ ถึงแม้ว่ากิจกรรมการฟังนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า เรียนแล้วเข้าใจมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังจะเห็นว่ามีความเฉลียวฉลาดกว่าเฉลียวฉลาดของเกณฑ์ที่คาดหวังในระดับที่น้อยกว่าผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี ประเด็นนี้อาจมีผลมาจากระยะเวลาของการวิจัยสั้นเกินไป อีกทั้งการรับรู้เสียงดนตรีจากการฟังมีลักษณะเป็นนามธรรมมากที่สุดซึ่งในเรื่องนี้ ฌูธอร์ ลูทริจิตต์ (2531 ก) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่ค่อย ๆ พัฒนาความสามารถอย่างมีขั้นตอน ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและศึกษาในบางครั้งการล่องฟังทำได้ยากกว่าการล่องร้อง การเล่นหรือการเคลื่อนไหวเนื่องจากการฟังเป็นการรับรู้เข้ามิใช่การแสดงออกมาเหมือนการร้อง การเล่นหรือเคลื่อนไหว อย่างไรก็ตามประเด็นการอภิปรายนี้ก็ยังไม่ชัดเจนนักเนื่องจากข้อทดสอบด้านการฟังของงานวิจัยนี้มีจำนวนน้อยซึ่งทำให้ความเชื่อมั่นของการวัดผลลดลง อีกทั้งตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ลัทธิปัญญา ความสามารถหรือความถนัดทางดนตรี ความสนใจและสิ่งแวดล้อมทางดนตรีของนักเรียนต่างก็มีผลต่อการเรียนดนตรีทั้งสิ้น

2. ด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการล่อง

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจ พอใจ ชอบและอยากให้มีกิจกรรมการเรียนจากการล่องดนตรีสากลขึ้นพื้นฐานโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา แสดงให้เห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ยอมรับในวิธีการล่อง กิจกรรมการเรียนการล่อง สื่อและอุปกรณ์การล่อง ตลอดจนบทเพลงที่นำมาประกอบการล่องดนตรีสากลขึ้นพื้นฐานในงานวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการหรือวิธีการล่องดนตรีสากลโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษามีความเหมาะสมลุ่มกับนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.2 ในส่วนกิจกรรมการร้องซึ่งรวมไปถึงการเลียนแบบเสียงดนตรีด้วยการพูด การร้อง และการเคลื่อนไหว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการร้อง (พูด) เป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความชอบ อยากจะเรียน มีความสนุกสนานในการเรียนมากที่สุด และรู้สึกเบื่อในขณะที่เรียนน้อยที่สุดในประเด็นนี้กล่าวได้ว่ากิจกรรมการร้อง

(พูด) เป็นกิจกรรมการอ่านที่นักเรียนยอมรับมากที่สุด สิ่งถือว่าเป็นเหมาะที่จะเป็นกิจกรรมแกนนำหรือกิจกรรมหลักของการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา เพราะสอดคล้องกับแนวทางการสอนดนตรีที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดวามสนุกสนาน เพลิดเพลิน ฝึกปฏิบัติและได้แสดงออก (ศิศิศาณา 2526) ซึ่งตรงกับเหตุผลการเลือกกิจกรรมการร้อง (พูด) ของนักเรียนส่วนใหญ่กล่าวคือการร้อง (พูด) มีความสนุกสนาน ตื่นเต้น และมีท่าทางประกอบ เพลงที่ร้องร้องได้ง่าย ได้แสดงออกและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการร้อง (พูด) จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สาระดนตรีได้ดี ซึ่งผลการวิจัยของ ลุ่มมาลี ขจรตำรงกิจ (2527) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยการขับร้องมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่ใช้ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ในบางเนื้อหากการอ่านที่เป็นเช่นนี้ ลุ่มมาลี ขจรตำรงกิจ ให้เหตุผลว่าการร้องเป็นประสบการณ์ที่เรียนรู้ได้ง่าย ใช้เวลาฝึกหัดสั้นกว่าการเรียนโดยใช้ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ที่ยุ่งยากซับซ้อนกว่า

2.3 ด้านกิจกรรมการฟังนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นกิจกรรมที่เรียนแล้วเข้าใจมากที่สุด ประเด็นนี้อาจเป็นเพราะในกิจกรรมการสอนด้านการฟัง ผู้วิจัยได้พยายามนำสื่อการสอน อุปกรณ์และเกมต่าง ๆ มาใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การฟังเสียงดนตรีที่เป็นนามธรรมมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลการเลือกกิจกรรมการฟังของนักเรียนคือ กิจกรรมการฟังให้ความรู้และเพลิดเพลิน สนุกสนานดี เป็นกิจกรรมที่ง่าย เข้าใจดี ครูอธิบายให้เข้าใจได้ดี จึงกล่าวได้ว่าการสอนกิจกรรมดนตรีด้านการฟังควรสอนเสียงก่อน สัญลักษณ์ทางดนตรี (โน้ตดนตรี) และการสอนควรพยายามสร้างความเข้าใจในแนวคิดของเสียงดนตรีให้ออกมาในลักษณะรูปธรรมเพื่อง่ายต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเสมอ

2.4 ข้อพิจารณาอีกประการหนึ่งจะเห็นว่า กิจกรรมการอ่านและการเขียนของการทดลองสอนดนตรีในงานวิจัยนี้ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเป็นอันดับสุดท้ายรองจากกิจกรรมการร้อง (พูด) และกิจกรรมการฟัง ประเด็นนี้อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรีโดยเฉพาะโน้ตสากลเป็นสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคยและเป็นสิ่งแปลกใหม่ที่เรียน

แล้วไม่ค่อยสนุกจึงเกิดความชอบและอยากจะเรียนน้อยเลยรู้สึกเบื่อในขณะที่เรียน ถึงแม้จะมีกิจกรรมกลุ่มหรือเกมประกอบการสอนก็ตาม (ดังปรากฏในผลการวิเคราะห์ข้อมูล) ซึ่งเหตุผลประกอบการแสดงความคิดเห็นที่เลือกกิจกรรมการอ่านและการเขียนเป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่ชอบการอ่านและเขียนโน้ต เรียนไม่สนุก อ่านและเขียนได้ยาก รู้สึกเบื่อและมีประโยชน์น้อย ผลการสรุปในประเด็นนี้ได้ข้อคิดว่าการสอนดนตรีสากลในชั้นประถมศึกษาหรือสำหรับผู้เริ่มเรียนในระยะแรกควรเน้นการลั่นด้านกาฬและการร้อง (พูด) เพื่อสร้างควมคุ้นเคยและเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมดนตรีก่อนและต่อมาเมื่อผู้เรียนมีความคุ้นเคยและมีพัฒนาการด้านแนวคิดทางดนตรีแล้วจึงเน้นกิจกรรมการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรีหรือตัวโน้ตดนตรีในอันดับต่อไป

2.5 จากผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อบทเพลงที่ครูนำมาสอนทั้งบทเพลงที่ผ่านการคัดเลือกและที่ผู้วิจัยประพันธ์ขึ้นตามหลักเกณฑ์พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบมากที่สุด ในประเด็นนี้ให้ข้อคิดว่ บทเพลงร้องที่นำมาประกอบการสอนดนตรีควรผ่านการคัดเลือกหรือประพันธ์ขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้ร้องหรือผู้เรียนทั้งในด้านลักษณะจังหวะ ทำนองและเนื้อร้อง โดยเฉพาะระดับเสียงของทำนองควรมีระยะช่วงเสียงที่เหมาะสมกับผู้ร้องคือสามารถร้องได้สบายหรือร้องได้ จากงานวิจัยของ ฌูร์ฌ ลูทริชิตต์ (2532 ข) พบว่าช่วงเสียงที่เหมาะสมในการร้องเพลงของเด็กระดับประถมศึกษาคือระยะช่วงเสียงระหว่าง G_4 หรือ $A_4 - A_4'$ (ระยะช่วงคู่ 8-9) และระยะช่วงเสียงที่ร้องได้คือระยะช่วงเสียงระหว่าง $G_4 - C_5'$ (ระยะช่วงคู่ 11) สำหรับบทเพลงร้องที่ผ่านการคัดเลือกและที่ผู้วิจัยประพันธ์ขึ้นเป็นบทเพลงในบันไดเสียงโดเทินทาโทนิค (C-do pentatonic scale) ซึ่งมีระยะช่วงเสียงระหว่างเสียงโดถึงลากลาง (C - A) ดังนั้นสรุปได้ว่าบทเพลงทั้ง 10 เพลงในงานวิจัยครั้งนี้มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือระดับชั้นอื่น ๆ ทั้งในด้านจังหวะ ทำนอง และเนื้อร้องของเพลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการอภิปรายผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสอนดนตรีสากลในระดับประถมศึกษา

1.1 ครูผู้สอนดนตรีสากลในระดับประถมศึกษาหรือสำหรับผู้เริ่มเรียนดนตรีที่ จะนำวิธีการสอนดนตรีสากลโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษาไปประยุกต์ใช้หรืออาจสอนดนตรีสากล ด้วยวิธีใดก็ตามควรคำนึงถึงหลักการสอนดนตรีที่สำคัญ คือ ต้องสอนเสียงดนตรีก่อนสัญลักษณ์ดนตรี เพราะดนตรีเป็นเรื่องของเสียง อีกทั้งควรพยายามคัดสรรเพลงที่นำมาประกอบการสอนให้ เหมาะสมกับผู้เรียนเสมอ

1.2 บทเพลงในงานวิจัยครั้งนี้มีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับหนึ่งครูผู้สอน ดนตรีอาจนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการสอนดนตรีสากลในระดับชั้นอื่น ๆ แต่ควรคำนึงถึงความ สอดคล้องระหว่างเนื้อหาในบทเพลงกับเนื้อหาการสอนเพื่อการเรียนรู้ดนตรีของนักเรียนจะมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป จากผลการอภิปรายผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการวิจัยดังนี้

2.1 ผลการวิจัยยังไม่ครอบคลุมสาระดนตรีโดยเฉพาะด้านทักษะดนตรีจึงควร มีการวิจัยซ้ำโดยอาจเพิ่มเนื้อหาหรือระยะเวลาในการวิจัยให้มากขึ้น หรือมีการวิจัยซ้ำในระดับ ชั้นอื่น ๆ เพื่อให้ผลการวิจัยด้านการสอนดนตรีสากลโดยกระบวนการเรียนรู้ภาษา มีความชัดเจน มากขึ้น (จากผลการอภิปรายข้อ 1.1 และ 1.3)

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการสอนดนตรีโดยกระบวนการ เรียนรู้ภาษาซึ่งจากผลการอภิปรายอาจทำการวิจัยตามแนวคิดต่อไปนี้

2.2.1 กำหนดสัดส่วนของการใช้เวลาหรือสัดส่วนของกิจกรรมของ กิจกรรมการสอนแต่ละด้านให้แตกต่างกันโดยกำหนดให้สัดส่วนของกิจกรรมการร้อง (พูด) หรือกิจกรรมการฟังมากกว่ากิจกรรมการอ่านหรือกิจกรรมการเขียนทุกแผนการสอน (จากผล การอภิปรายข้อ 2.2-2.4)

2.2.2 จัดกิจกรรมการสอนดนตรีตามกระบวนการเรียนรู้ภาษาทุก แผนการสอนแต่ในระยะแรกเน้นกิจกรรมด้านการฟังและการร้อง (พูด) สักระยะหนึ่ง ต่อมาจึง เน้นกิจกรรมด้านการอ่านและการเขียน (จากผลการอภิปรายข้อ 2.4)

2.2.3 เน้นจัดกิจกรรมการร้อง (พูด) หรือกิจกรรมการฟังเป็นแกนหลัก แล้วนำกิจกรรมด้านอื่น ๆ มาผสมผสานในทุกแผนการล่องหรือบางแผนการล่อง (จากผลการอภิปรายข้อ 2.2-2.3)

2.3 ในด้านบทเพลงร้องสำหรับการล่องดนตรีสากลในระดับประถมศึกษาหรือระดับอื่น ๆ ควรวิจัยดังนี้

2.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงวิเคราะห์บทเพลงร้องที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการล่องร้องเพลงและดนตรีให้เกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น (จากผลการอภิปรายข้อ 2.5)

2.3.2 ควรมีการวิจัยในลักษณะหาความสัมพันธ์ของบทเพลงกับเนื้อหาการล่องดนตรีสากลทุกชั้นเรียน ตลอดจนความเหมาะสมของการนำบทเพลงมาใช้โดยอาจวิเคราะห์เพื่อจัดแยกกลุ่มเพลงใดเหมาะสมกับองค์ประกอบของดนตรีหรือเนื้อหาการล่องดนตรีเรื่องใดของแต่ละระดับชั้นเรียน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนดนตรีสามารถนำเพลงร้องไปใช้กับนักเรียนง่ายและเหมาะสมมากขึ้น (จากผลการอภิปรายข้อ 2.5)